

На основу члана 15. став 2. Закона о Високом савету судства („Службени гласник РС”, бр. 116/08, 101/10, 88/11, 106/15 и 76/21) и члана 16. став 2. Пословника о раду Високог савета судства („Службени гласник РС”, бр. 29/13, 4/16, 91/16, 24/17, 7/18, 69/18, 38/21 и 90/21),

Високи савет судства, на седници одржаној 9. јуна 2022. године донео је

ПРАВИЛНИК О РАДУ ЕТИЧКОГ ОДБОРА ВИСОКОГ САВЕТА СУДСТВА

I део

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређују се организација, надлежност, услови за именовање и престанак дужности члана, састав, поступак, начин рада и одлучивања Етичког одбора Високог савета судства (у даљем тексту: Етички одбор), као и друга питања од значаја за рад тог тела.

Члан 2.

Етички одбор је стално радно тело Високог савета судства (у даљем тексту: Савет).

Седиште Етичког одбора је у седишту Савета.

Члан 3.

Етички одбор промовише етичке принципе садржане у Етичком кодексу судија и Етичком кодексу чланова Високог савета судства и прати њихову примену, у циљу подизања свести судија, председника судова и чланова Савета о значају примене етичких принципа и правила понашања у вршењу њихових дужности, јавном деловању и приватном животу за подизање угледа правосуђа и јачање поверења грађана у рад судија и судова.

Члан 4.

Етички одбор је надлежан да:

- прати поштовање и примену одредаба Етичког кодекса и Етичког кодекса чланова Високог савета судства;
- предлаже Савету покретање поступка за измене и допуне Етичког кодекса судија и Етичког кодекса чланова Високог савета судства, Правилника о раду Етичког одбора и других аката Високог савета судства у вези са Етичким кодексом;
- даје начелна мишљења о томе да ли је одређено понашање судије у складу са Етичким кодексом судија, односно да ли је понашање члана Савета у складу са Етичким кодексом чланова Високог савета судства;

- доноси смернице за понашање судија у складу са Етичким кодексом судија, односно за понашање чланова Савета у складу са Етичким кодексом чланова Високог савета судства;
- одлучује који су поступци опречни достојанству и независности судије и штетни по углед суда, у смислу члана 30. став 4. Закона о судијама;
- именује једног или више поверљивих саветника;
- предузима активности у вези са едукацијом судија и чланова Савета, односно припремом програма обуке из области судијске етике, учествује и прати реализацију ових обука;
- доноси Пословник о раду Етичког одбора;
- обавља и друге послове у вези са применом и поштовањем Етичког кодекса судија и Етичког кодекса чланова Високог савета судства.

Члан 5.

У вршењу својих надлежности Етички одбор сарађује са Саветом, његовим радним телима, државним органима и институцијама и другим субјектима.

Члан 6.

Етички одбор подноси годишњи извештај о свом раду савету најкасније до 1. марта текуће године за претходну годину и увек када савет то затражи.

Члан 7.

Члану Етичког одбора из реда судија умањује се прилив предмета и месечна норма у суду у коме врши функцију у проценту који утврди Савет.

Члан Етичког одбора из реда судија у пензији има право на новчану накнаду за рад у Етичком одбору у износу који утврди Савет.

Члан 8.

Стручно-техничке и административне послове за потребе Етичког одбора обавља Административна канцеларија Савета.

Члан 9.

На питања која нису уређена овим правилником сходно се примењују одредбе Пословника о раду Високог савета судства.

Члан 10.

Појмови који се у овом правилнику користе у граматичком мушком роду подразумевају мушки и женски природни род.

У овом правилнику се под изразима:

- „Етички кодекс“ сматрају Етички кодекс судија и Етички кодекс чланова Високог савета судства;
- „понашање“ сматрају предузете или пропуштене радње, поступци и изговорене и написане речи.

Све што је у овом правилнику наведено за судије примењује се и на председнике судова и чланове Савета.

II део ЕТИЧКИ ОДБОР

Састав

Члан 11.

Етички одбор има седам чланова.

За члана Етичког одбора може бити именован судија и судија у пензији.

Члан 12.

Етички одбор има председника и заменика председника.

Председник и заменик председника Етичког одбора бирају се из реда чланова Етичког одбора на период од годину дана, већином гласова свих чланова Етичког одбора и могу бити поново бирани.

Члан 13.

Председник Етичког одбора:

- представља Етички одбор;
- стара се о организацији и законитости рада Етичког одбора;
- сазива седнице, предлаже дневни ред и председава седницама Етичког одбора;
- стара се о примени овог правилника;
- потписује акте Етичког одбора;
- представља Етички одбор пред Саветом и другим органима и институцијама;
- обавља и друге послове утврђене интерним актима Савета.

Члан 14.

Председника Етичког одбора у случају одсуства или спречености замењује заменик председника Етичког одбора.

Именовање чланова

Члан 15.

Чланове Етичког одбора именује Савет.

За члана Етичког одбора може бити именован судија или судија у пензији који:

- је обављао судијску функцију најмање 15 година,
- није дисциплински кажњен.

Члан Етичког одбора именује се на период од три године и може бити поново именован.

Члан 16.

За члана Етичког одбора не могу бити именовани председник суда, члан Савета и члан сталног радног тела Савета.

Члан 17.

Савет расписује јавни позив за именовање члана Етичког одбора.

Пријаву за именовање за члана Етичког одбора подноси кандидат лично.

У јавном позиву из става 1. овог члана наводе се услови које кандидат за члана Етичког одбора мора да испуњава, рок за подношење пријаве, адреса на коју се подноси пријава и други подаци од значаја за спровођење поступка за именовање члана Етичког одбора.

Члан 18.

Савет образује Комисију за спровођење поступка за именовање члана Етичког одбора (даље: Комисија), коју чине три члана Савета из реда судија.

Комисија утврђује да ли је пријава поднета у року, да ли је потпуна односно да ли садржи све потребне податке и доказе о испуњености услова из јавног позива и да ли је поднета од стране овлашћеног лица.

Комисија решењем одбацује пријаву која није поднета у року, није потпуна или је поднета од стране лица које за то није овлашћено.

Комисија након испитивања свих пријава и обављеног разговора са кандидатима формира листу кандидата према азбучном реду презимена кандидата који испуњавају услове за именовање за члана Етичког одбора и доставља је Савету.

Члан 19.

Савет, већином гласова својих чланова, именује чланове Етичког одбора са листе кандидата коју достави комисија из члана 18. овог правилника.

У случају да два или више кандидата испуњавају исте услове за именовање за члана Етичког одбора, предност има кандидат који је дуже вршио судијску функцију.

Престанак дужности

Члан 20.

Одлуку о престанку дужности члана Етичког одбора доноси Савет.

Члан 21.

Члану Етичког одбора престаје дужност из следећих разлога:

- истеком мандата на који је изабран;
- на лични захтев;
- услед трајног губитка радне способности;
- када је изабран за председника суда, члана Савета или члана другог сталног радног тела Савета;
- када је разрешен судијске функције;
- разрешењем.

Члан 22.

У случајевима када је члану Етичког одбора истекао мандат, када је поднео захтев за престанак чланства, када је трајно изгубио радну способност и када је разрешен судијске функције Савет својом одлуком констатује да му је престала дужност члана Етичког одбора.

Члан 23.

Члан Етичког одбора разрешава се дужности из следећих разлога:

- када дужност члана Етичког одбора не врши у складу са овим правилником или је врши несавесно.
- када је правноснажно осуђен за кажњиво дело које га чини недостојним за вршење дужности члана Етичког одбора.

Члан 24.

Образложен предлог за разрешење дужности члана Етичког одбора могу поднети председник и члан Савета, председник и члан Етичког одбора.

Уз предлог из става 1. овог члана прилаже се доказ о постојању разлога за разрешење члана Етичког одбора.

Члан 25.

Савет одбацује предлог за разрешење члана Етичког одбора који је:

- поднет од стране лица које за то није овлашћено,
- нејасан, неразумљив или непотпун.

Члан 26.

Савет одлучује о покретању поступка за разрешење члана Етичког одбора у року од 15 дана од дана пријема предлога за његово разрешење.

Одлуку о покретању поступка за разрешење Савет доноси када нађе да докази поднети уз предлог за разрешење указују да члан Етичког одбора своју дужност не врши у складу са овим правилником или је врши несавесно односно да га кажњиво дело за које је правноснажно осуђен чини недостојним за члана Етичког одбора.

Савет доставља одлуку из става 2. овог члана и предлог за разрешење члану Етичког одбора против којег је покренут поступак, као и Етичком одбору.

Члан 27.

Савет је дужан да омогући члану Етичког одбора против кога је покренут поступак за разрешење да се, у року од 8 дана од дана пријема одлуке о покретању поступка против њега, изјасни о наводима из предлога за његово разрешење у писаној форми, а на његов захтев и усмено на седници Савета.

Одлуку о разрешењу члана Етичког одбора или одбијању предлога за његово разрешење Савет доноси у року од 30 дана од дана покретања поступка за разрешење.

III део

НАЧИН РАДА И ОДЛУЧИВАЊА

Члан 28.

Етички одбор поступа и доноси одлуке поводом иницијалних аката и на сопствену иницијативу.

Члан 29.

Етички одбор ради и доноси одлуке на седницама.

Седнице се по правилу одржавају у седишту Етичког одбора, а могу се одржати и дописним и електронским путем, на начин уређен Пословником о раду Етичког одбора.

Члан 30.

Седнице Етичког одбора су затворене за јавност.

Поред чланова Етичког одбора, седници присуствује и запослени у Административној канцеларији Савета.

Изузетно, по позиву Етичког одбора седници могу да присуствују и друга лица, која би могла да допринесу расправи о предмету који је на дневном реду седнице.

Сви присутни су дужни да чувају као тајну податке које су сазнали на седници.

Члан 31.

Седнице Етичког одбора одржавају се по потреби, а најмање четири пута годишње.

Председник Етичког одбора сазива седницу и предлаже њен дневни ред, о чему обавештава чланове Етичког одбора најкасније 15 дана пре дана одржавања седнице.

Председник Етичког одбора сазива седницу на сопствену иницијативу или на образложени предлог најмање три члана Етичког одбора, која садржи нацрт дневног реда и рок у којем се предлаже одржавање седнице Етичког одбора, који не може бити краћи од 15 дана од дана подношења предлога.

Члан 32.

Радам седнице председава и руководи председник Етичког одбора.

За пуноважан рад седнице Етичког одбора неопходно је присуство најмање четири члана.

Председник Етичког одбора отвара седницу и предлаже дневни ред о коме се гласа.

Етички одбор доноси одлуке већином гласова свих чланова.

О седници Етичког одбора води се записник, који потписују председник Етичког одбора и записничар.

Члан 33.

Остала питања у вези са радом и одлучивањем на седницама Етичког одбора која нису уређена овим правилником, уређују се Пословником о раду Етичког одбора.

IV део

ИНИЦИЈАЛНИ АКТИ

Иницијатива за начелно мишљење

Члан 34.

Свако може да Етичком одбору поднесе иницијативу за доношење начелног мишљења о томе да ли би одређено понашање судија било у складу са Етичким кодексом (иницијатива за начелно мишљење).

Иницијатива мора да садржи опис понашања судије и околности (ситуацију) у којима је оно испољено.

Иницијатива може бити и анонимна.

Предлог у смислу члана 30. Закона о судијама

Члан 35.

Када сматрају да су одређени поступци такве природе да су неспојиви са судијском функцијом, председник суда, Савет и дисциплински органи Савета могу ставити предлог Етичком одбору да у смислу члана 30. Закона о судијама утврди да ли су такви поступци опречни достојанству и независности судије и штетни по углед суда, на основу Етичког кодекса судија (предлог у смислу члана 30. Закона о судијама).

Предлог у смислу члана 30. Закона о судијама садржи:

- опис поступка судије;
- разлоге из којих подносилац предлога сматра да су наведени поступци опречни достојанству и независности судије и штетни по углед суда;
- име, презиме, функцију и потпис подносиоца захтева.

V део

ПОСТУПАК ПО ИНИЦИЈАЛНИМ АКТИМА

Подношење иницијалног акта

Члан 36.

Иницијални акти се подносе Савету у писаној форми, у затвореној коверти са знаком „за Етички одбор“.

Иницијални акти се заводе у посебан уписник Савета, у који се уписује и исход поступка.

За сваки иницијални акт се формира посебан предмет (даље: предмет).

Члан 37.

Предмети се додељују у рад члановима Етичког одбора према редоследу прописаним Пословником о раду Етичког одбора.

Члан Етичког одбора коме је предмет додељен у рад поступа као известилац у том предмету (даље: известилац).

Поступање известиоца

Члан 38.

По пријему предмета у рад, известилац испитује да ли постоје разлози за одбацивање предлога у смислу члана 30. Закона о судијама (чл.44.) односно да ли постоје разлози из који се иницијатива за начелно мишљење неће узети у разматрање (чл.42.).

Пре тога, када нађе да предлог у смислу члана 30. Закона о судијама није разумљив или да не садржи све што је прописано овим правилником, известилац ће

позвати подносиоца да ове недостатке отклони у року од осам дана, под претњом одбачаја предлога као неуредног или неразумљивог.

Уколико нађе да постоје разлози за одбацивање предлога у смислу члана 30. Закона о судијама (чл.44.), као и кад подносилац предлога није поступио у року из става 2. овог члана, извештач ће предложити Етичком одбору да донесе одлуку којом се предлог у смислу члана 30. Закона о судијама одбацује.

Уколико сматра да за то постоје разлози прописани чланом 42. овог правилника, извештач ће предложити Етичком одбору да поднету иницијативу за начелно мишљење не узме у разматрање.

Члан 39.

Када нађе да не постоје разлози за одбацивање предлога у смислу члана 30. Закона о судијама (чл.44.) односно да не постоје разлози да се иницијатива за начелно мишљење не узме разматрање (чл.42.), извештач ће на седници изнети садржину иницијалног акта и указати на чињенице и документа од значаја за одлуку.

Поступање Етичког одбора

Члан 40.

Етички одбор није истражни орган и нема истражна овлашћења.

Етички одбор у поступку по иницијалним актима не утврђује чињенице нити проверава чињеничне наводе из иницијалних аката.

Уколико је у иницијативи за начелно мишљење наведен конкретни догађај и понашање конкретног судије односно уколико су у предлогу у смислу члана 30. Закона о судијама наведени поступци конкретног судије, Етички одбор не утврђује истинитост оваквих навода, већ разматра да ли би такво понашање судија у начелу било у складу са Етичким кодексом.

VI део

ОДЛУКЕ ПО ИНИЦИЈАЛНИМ АКТИМА

Члан 41.

Одлуке које Етички одбор доноси поводом иницијалних аката су начелне природе и заснивају се на подацима садржаним у њима.

Одлуке поводом иницијативе за начелно мишљење

Члан 42.

Етички одбор неће узети у разматрање иницијативу за начелно мишљење када нађе:

- да је неразумљива;
- да је очигледно да понашање судије описано у иницијативи није у складу са Етичким кодексом;
- да је очигледно да се ради о понашању које није релевантно за примену Етичког кодекса;
- да постоји ранија одлука Етичког одбора о истом питању.

Понашање судије које очигледно није у складу са Етичким кодексом је понашање које је законом прописано као кажњиво дело (кривично дело, прекршај, дисциплински прекршај или друго кажњиво дело).

О томе да иницијатива за доношење начелног мишљења није узета у разматрање подносилац иницијативе ће се обавестити дописом.

Члан 43.

Уколико прихвати иницијативу за начелно мишљење, Етички одбор ће дати начелно мишљење које садржи:

- апстрактни опис ситуације и понашање судије, дат на основу ситуације и понашање судије наведених у иницијативи;
- мишљење да ли би такво понашање било у складу са Етичким кодексом;
- навођење принципа и правила Етичког кодекса који се односе на понашање судије у наведеној ситуацији.

Начелно мишљење не садржи личне податке подносиоца иницијативе и судије, уколико су наведени у иницијативи, као ни друге податке из којих би се могао утврдити њихов идентитет, а чланови Етичког одбора су дужни да их чувају као тајну.

Начелно мишљење се доставља подносиоцу иницијативе.

Начелно мишљење се објављује на интернет презентацији Савета.

Одлуке поводом предлога у смислу члана 30. Закона о судијама

Члан 44.

Етички одбор ће одлуком одбацити предлог у смислу члана 30. Закона о судијама ако је:

- анониман;
- поднет од стране неовлашћеног лица;
- не садржи све податке прописане овим правилником (неуредан);
- неразумљив;
- Етички одбор раније донео одлуку о истом питању.

Одлука о одбацивању предлога у смислу члана 30. Закона о судијама се доставља подносиоцу.

Члан 45.

Уколико не одбаци предлог у смислу члана 30. Закона о судијама, Етички одбор ће донети одлуку, која садржи:

- опис поступка судије наведен у предлогу;
- констатацију да ли је такав поступак опречан достојанству и независности судије и штетан по углед суда;
- принципе или правила Етичког кодекса на основу којих је донета одлука.

Уколико је идентитет судије наведен у предлогу, одлука не садржи личне податке судије, као ни друге податке из којих би се могао утврдити његов идентитет и чланови Етичког одбора су дужни да га чувају као тајну.

Одлука се доставља подносиоцу предлога.

Одлука којом се констатује да су одређени поступци опречни достојанству и независности судије и штетни по углед суда се објављује на интернет презентацији Савета.

О одлукама из става 2. овог члана се води посебна евиденција.

VII део

ОДЛУКЕ ЕТИЧКОГ ОДБОРА НА СОПСТВЕНУ ИНИЦИЈАТИВУ

Члан 46.

Етички одбор на сопствену иницијативу доноси начелна мишљења (чл. 43) и смернице (чл. 47) када на основу праћења поштовања и примене Етичког кодекса сматра да је то од значаја за спречавање кршења Етичког кодекса, едукацију судија и ближе тумачење одредаба Етичког кодекса.

Члан 47.

Смерницама Етички одбор указује судијама на начин на који би требало да се понашају у одређеним ситуацијама.

Смерница садржи:

- апстрактни опис ситуације;
- принципе и правила понашања наведених у Етичком кодексу који се односе на описану ситуацију;
- начин на који би судије требало да се понашају у описаној ситуацији у складу са наведеним принципима и правилима.

Смернице се објављују на интернет презентацији Савета.

Члан 48.

Поступање Етичког одбора код доношења смерница и начелних мишљења на сопствену иницијативу уређује се Пословником о раду Етичког одбора.

VIII део

ПОВЕРЉИВИ САВЕТНИК

Члан 49.

Поверљиви саветник је члан Етичког одбора са којим судије могу да се посаветују када имају недоумицу у погледу примене Етичког кодекса у конкретним ситуацијама у којима се налазе.

Члан 50.

Поверљивог саветника, једног или више, именује Етички одбор, међу својим члановима.

Члан 51.

Саветовање са поверљивим саветником се обавља подношењем захтева за поверљиво саветовање.

Захтев садржи: опис чињеничног стања (конкретна ситуација); недоумицу у вези са применом Етичког кодекса; име и презиме судије и суд у коме обавља функцију.

Члан 52.

Захтев за поверљиво саветовање се може поднети усмено и писаним путем, у форми писмена или електронски.

Путем писмена се захтев подноси Савету у затвореној коверти, са знаком „за поверљивог саветника“.

Начин подношења захтева усмено или писаним путем у електронској форми, као и даља комуникација подносиоца захтева и поверљивог саветника се обавља на начин уређен Пословником о раду Етичког одбора.

Члан 53.

Поверљиви саветник ће подносиоцу захтева изнети своје мишљење о етичком питању поводом кога је затражено саветовање.

Мишљење поверљивог саветника представља његов лични став и није обавезујуће за подносиоца захтева.

Приликом давања мишљења поверљиви саветник се руководи Етичким кодексом, усвојеним ставовима Етичког одбора, као и релевантним документима који се односе на стандарде судијске етике.

Поверљиви саветник не даје мишљење о етичком питању по коме се води поступак пред Етичким одбором или дисциплинским органом.

Поверљиви саветник ће своје мишљење дати најкасније у року од три дана од дана када је примио захтев за поверљиво саветовање.

Члан 54.

Идентитет подносиоца захтева за поверљиво саветовање и све податке у вези поверљивог саветовања поверљиви саветник је дужан да чува као тајну.

IX део

ЈАВНОСТ РАДА

Члан 55.

Јавност рада Етичког одбора обезбеђује се објављивањем саопштења, извештаја о раду, начелних мишљења, смерница и других одлука и аката на интернет страници Савета, уз поштовање принципа поверљивости и приватности, односно одредби Закона о заштити података о личности.

Члан 56.

Етички одбор води евиденцију о својим начелним мишљењима, смерницама и другим актима и припрема билтен са сажетком њиховог садржаја, који се објављује на интернет страници Савета и на други начин.

Х део

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 57.

Поступци у којима није донета одлука по иницијативама за утврђивање кршења Етичког кодекса судија и Етичког кодекса чланова Високог савета судства из члана 30. Правилника о раду Етичког одбора Високог савета судства („Службени гласник РС”, бр. 89/21 и 118/21), спровешће се по одредбама овог правилника, а поднете иницијативе ће се сматрати иницијативама за начелно мишљење из члана 34. овог правилника.

Члан 58.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о раду Етичког одбора Високог савета судства („Службени гласник РС”, бр. 89/21 и 118/21).

Члан 59.

Овај правилник ступа на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: 110-00-7/2022-01
У Београду, 9. јуна 2022. године

Председник Високог савета судства,
Јасмина Васовић